

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

**Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie
za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

INFORMACJA O ZAWODZIE

Ręczny polerowacz szkła (731504)

**Formowacze wyrobów szklanych, krajacze
i szlifierze szkła**

Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej rozpowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

INFORMACJA O ZAWODZIE

Ręczny polerowacz szkła (731504)

Formowacze wyrobów szklanych, krajacze i szlifierze szkła

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy

Publikacja opracowana w ramach projektu **Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, Oś priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.4 Modernizacja publicznych i niepublicznych służb zatrudnienia oraz lepsze dostosowanie ich do potrzeb rynku pracy

PROJEKT NR: POWR.02.04.00-00-0060/16-00

Partnerzy projektu INFODORADCA+:

- DORADCA Consultants Ltd Sp. z o.o., Gdynia
- Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy, Radom
- Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa
- Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa
- PBS Sp. z o.o., Sopot

INFORMACJA O ZAWODZIE

Ręczny polerowacz szkła (731504)

© Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy, Warszawa 2018

Kopiowanie i rozpowszechnianie w całości lub w części dozwolone wyłącznie za podaniem źródła.

ISBN 978-83-7789-495-8 [741]

Publikacja bezpłatna

Zdjęcie na okładce (źródło): <https://pixabay.com/pl/szk%C5%82a-kryszta%C5%82owego-crystal-szk%C5%82o-1476363> [dostęp: 31.03.2019].

SPIS TREŚCI

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU	3
1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności).....	3
1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu.....	3
1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD	3
1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący.....	3
2. OPIS ZAWODU.....	4
2.1. Synteza zawodu.....	4
2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania.....	4
2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy).....	5
2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne.....	6
2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie.....	7
2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji	7
2.7. Zawody pokrewne	8
3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE	8
3.1. Zadania zawodowe	8
3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Ręczne polerowanie wyrobów ze szkła ołowiowego	9
3.3. Kompetencje społeczne.....	10
3.4. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.....	10
3.5. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji.....	11
4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO.....	11
4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie	11
4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu	12
4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów	13
4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.....	14
5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)	14
6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE	14
7. SŁOWNIK POJĘĆ	16
7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)	16
7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)	18

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU

1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności)

Ręczny polerowacz szkła 731504

1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu

- Czyściciel szkła ołowiowego.
- Oczyszczacz szkła ołowiowego.
- Wycieracz wyrobów ze szkła kryształowego.

1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD

W Międzynarodowym Standardzie Klasyfikacji Zawodów ISCO-08 odpowiada grupie:

- 7315 Glass makers, cutters, grinders and finishers.

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007):

- Sekcja C – Przetwórstwo przemysłowe.

1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący

Notka metodologiczna

Opis informacji o zawodzie opracowano na podstawie:

- analizy źródeł (akty prawne, klasyfikacje krajowe, międzynarodowe) oraz źródeł internetowych,
- analizy opisu zawodu zamieszczonego w wyszukiwarce opisów zawodów na Portalu Publicznych Służb Zatrudnienia,
- badań ankietowych prowadzonych w projekcie INFODORADCA+ w marcu 2019 r.,
- zebranych opinii od recenzentów, członków panelu ewaluacyjnego oraz zespołu ds. walidacji i jakości informacji o zawodach.

Autorzy i eksperci opiniujący

Zespół Ekspercki:

- Alicja Koterska – Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa.
- Piotr Kowalczyk – Trend Glass sp. z o.o., Radom.
- Maciej Mróz – Stolze Częstochowa sp. z o.o., Częstochowa.

Zespół ds. walidacji i jakości informacji o zawodzie:

- Zdzisław Czajka – Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa.
- Maciej Gruza – Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa.
- Klaudia Gumieniak – Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa.
- Urszula Jeruszka – Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa.
- Jolanta Religa – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Barbara Sajkiewicz – Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa.
- Krzysztof Symela – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.

Recenzenci:

- Marcin Drajewicz – Politechnika Rzeszowska, Rzeszów.
- Marcin Środa – Akademia Górniczo-Hutnicza, Kraków.

Panel ewaluacyjny – przedstawiciele partnerów społecznych:

- Katarzyna Cholewa-Kowalska – Wydział Inżynierii Materiałowej i Ceramiki Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie, Kraków.
- Paweł Falkowski – Politechnika Warszawska, Warszawa.

Data (rok) opracowania opisu informacji o zawodzie: 2019 r.

WAŻNE:

W tekście opisu informacji o zawodzie występują podkreślenia wybranych określeń wraz z indeksem górnym, który wskazuje numer definicji w słowniku branżowym w punkcie 7.2.

2. OPIS ZAWODU

2.1. Synteza zawodu

Ręczny polerowacz szkła zajmuje się ręcznym polerowaniem⁸ wyrobów ze szkła ołowiowego¹¹ (szkła kryształowego, kryształów) po wykonaniu szlifów i polerowaniu chemicznym⁹.

2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania

Opis pracy

Ręczny polerowacz szkła wykonuje pracę polegającą na ręcznym polerowaniu wyrobów ze szkła ołowiowego (szkła kryształowego), nazywanego zwyczajowo kryształem. Wyroby te wykorzystywane są do celów użytkowych bądź dekoracyjnych. Mogą znajdować się wśród nich różnego rodzaju kieliszki, szklanki, patery⁶, talerze, karafki³, dzbanki, misy, jak również wyroby o bardziej skomplikowanych, ozdobnych kształtach i artystycznym charakterze.

Podczas wykonywania swoich obowiązków ręczny polerowacz szkła wykorzystuje różnego rodzaju proszki¹⁰, pasty⁵, zawiesiny¹³ i tarcze polerskie¹²: korkowe⁴, drewniane, szczecinowe, filcowe², gumowe, cerowe¹ i inne. Na podstawie swojej wiedzy i doświadczenia dobiera tarcze odpowiednie do rodzaju polerowanego wyrobu ze szkła oraz efektu, jaki ma zamiar uzyskać. Przygotowuje tarcze do pracy, wymienia je i osadza na warsztacie polerskim, a w trakcie polerowania reguluje szybkość ich obrotu.

Do jego zadań należy również lokalizowanie i eliminowanie wad w źłobinach¹⁴ wyrobów ze szkła pozostałych po polerowaniu chemicznym.

Sposoby wykonywania pracy

Pracownik w zawodzie **ręczny polerowacz szkła** wykonuje pracę polegającą m.in. na:

- dobieraniu, przygotowywaniu, wymienianiu i osadzaniu odpowiednich tarcz polerskich w zależności od rodzaju polerowanego szkła i dekoracji, jakie ma zamiar uzyskać,
- przygotowywaniu i dobieraniu pasty polerskiej odpowiedniej do polerowania i glansowania powierzchni wyrobów szklanych,
- regulowaniu szybkości liniowej obrotu tarczy w zależności od jej średnicy i szybkości obrotów wrzeczona warsztatu polerskiego,
- polerowaniu na wyrobach szklanych miejsc wymagających poprawienia powierzchni lub usunięcia wad w żłobinach pozostałych po polerowaniu chemicznym,
- czyszczeniu i konserwowaniu narzędzi pracy oraz usuwaniu ich drobnych uszkodzeń.

Więcej szczegółowych informacji znajduje się w sekcjach: 3.1. Zadania zawodowe oraz 3.2. Kompetencja zawodowa.

2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)

Warunki pracy

Ręczny polerowacz szkła wykonuje swoje obowiązki w zamkniętych pomieszczeniach hal produkcyjnych dużych zakładów bądź mniejszych warsztatów rzemieślniczych, zajmujących się produkcją wyrobów ze szkła. Takie zakłady i warsztaty mogą specjalizować się wyłącznie w produkcji wyrobów ze szkła ołowiowego (kryształów) albo wytwarzać również wyroby ze szkła innego rodzaju.

Pomieszczenia, w których pracuje ręczny polerowacz szkła, powinny posiadać odpowiednie oświetlenie i wentylację.

Pracownik w tym zawodzie wykonuje swoje obowiązki w pozycji stojącej lub siedzącej.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie.

Wykorzystywane maszyny i narzędzia pracy

Ręczny polerowacz szkła w działalności zawodowej wykorzystuje m.in.:

- tarcze polerskie korkowe,
- tarcze polerskie drewniane,
- tarcze polerskie szczecinowe,
- tarcze polerskie filcowe,
- tarcze polerskie gumowe,
- tarcze polerskie cerowe,
- proszki i pasty polerskie,
- polerki⁷.

Organizacja pracy

Ręczny polerowacz szkła pracuje zwykle w systemie jedno- lub wielozmianowym, w zależności od wielkości i specjalizacji zakładu, który go zatrudnia oraz od przyjętych w obrębie tego zakładu rozwiązań.

W dużych zakładach produkcji i obróbki szkła, ze względu na konieczność zachowania ciągłości procesu produkcyjnego, praca jest z reguły wielozmianowa i może odbywać się również w nocy, we wszystkie dni tygodnia. W małych bądź średnich przedsiębiorstwach produkcyjnych oraz w zakładach rzemieślniczych praca może być dwu- lub jednozmianowa i odbywać się od poniedziałku do piątku w stałych godzinach, z przerwą w nocy i na koniec 40-godzinnego tygodnia pracy.

Obowiązki pracownika w zawodzie ręczny polerowacz szkła mają charakter indywidualny i polegają na samodzielnym wykonywaniu czynności na własnym stanowisku pracy. Poszczególni ręczni polerowacze szkła mogą być dobierani w zespoły, których pracę nadzoruje brygadzysta, mistrz lub kierownik.

Podczas pracy ręczny polerowacz szkła musi być zaopatrzony w ochronne ubranie robocze, rękawice, obuwie ochronne, okulary ochronne, maseczkę przeciwpyłową i element ochrony indywidualnej zabezpieczający przed hałasem, np. stopery, nauszники.

Zagrożenia mające wpływ na bezpieczeństwo pracy człowieka

Ręczny polerowacz szkła jest narażony na zagrożenia, m.in.:

- pyłowe (wiążą się z przebywaniem w pomieszczeniach, w których powietrze jest zanieczyszczone pyłami powstającymi podczas obróbki szkła),

- chemiczne (wynikające z ryzyka wchłaniania przez organizm ołowiu i innych substancji toksycznych),
- mechaniczne (mogą pojawiać się np. podczas obsługi maszyn i urządzeń wyposażonych w szybko poruszające się elementy lub w wyniku upuszczenia wyrobu szklanego),
- foniczne (hałas wytwarzany przez pracujące urządzenia i maszyny),
- porażenia prądem elektrycznym (ze względu na szerokie zastosowanie elektronarzędzi i maszyn).

Wśród możliwych skutków dla zdrowia związanych z wykonywaniem zawodu ręcznego polerowacza szkła znajdują się:

- choroby układu oddechowego (choroby płuc, np. pylica, choroby oskrzeli),
- alergie i zatrucia substancjami toksycznymi,
- zmiany skórne,
- urazy i skaleczenia (szczególnie w obrębie dłoni i palców),
- uszkodzenia narządu słuchu wywołane hałasem.

2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne

Wymagania psychofizyczne

Dla pracownika wykonującego zawód **ręczny polerowacz szkła** ważne są:

w kategorii wymagań fizycznych

- ogólna wydolność fizyczna,
- sprawność układu mięśniowo-szkieletowego,
- sprawność narządu wzroku,
- sprawność zmysłu dotyku;

w kategorii sprawności sensomotorycznych

- ostrość wzroku,
- czucie dotykowe,
- spostrzegawczość,
- koordynacja wzrokowo-ruchowa,
- zręczność rąk,
- zręczność palców;

w kategorii sprawności i zdolności

- zdolność koncentracji uwagi,
- wyobraźnia przestrzenna;

w kategorii cech osobowościowych

- gotowość do pracy indywidualnej,
- gotowość do pracy w warunkach monotonnych,
- dokładność,
- dbałość o jakość pracy,
- wytrwałość i cierpliwość,
- wrażliwość estetyczna.

Więcej informacji znajduje się w sekcjach: 3.3. Kompetencje społeczne; 3.4. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.

Wymagania zdrowotne

Ręczny polerowacz szkła powinien charakteryzować się dobrą ogólną sprawnością fizyczną i manualną. Musi posiadać sprawne kończyny górne (szczególnie palce). Pod względem wydatku energetycznego praca w tym zawodzie należy do ciężkich.

Wśród przeciwwskazań do wykonywania pracy w tym zawodzie znajdują się m.in.:

- przewlekłe schorzenia mięśniowo-ruchowe,
- dysfunkcje narządu wzroku, których nie da się skorygować szklami optycznymi lub soczewkami kontaktowymi,
- choroby układu oddechowego,
- epilepsja,
- alergie.

WAŻNE:

O stanie zdrowia i ewentualnych przeciwwskazaniach do wykonywania zawodu orzeka lekarz medycyny pracy.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.

2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Wykształcenie niezbędne do podjęcia pracy w zawodzie

Do podjęcia pracy w zawodzie **ręczny polerowacz szkła** preferowane jest wykształcenie na poziomie branżowej szkoły I stopnia (dawniej zasadnicza szkoła zawodowa), np. w zawodzie pokrewnym operator urządzeń przemysłu szklarskiego.

Tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Do wykonywania zawodu **ręczny polerowacz szkła** nie są wymagane tytuły zawodowe, kwalifikacje czy uprawnienia zawodowe. Pracodawcy najchętniej zatrudniają osoby legitymujące się:

- dyplomem potwierdzającym kwalifikację wyodrębnioną w zawodzie pokrewnym operator urządzeń przemysłu szklarskiego: AU.05 Wytwarzanie wyrobów ze szkła, uzyskanym po spełnieniu wymagań formalnych (ukończenie branżowej szkoły I stopnia lub kwalifikacyjnego kursu zawodowego) i zdaniu egzaminu organizowanego przez Okręgowe Komisje Egzaminacyjne;
- świadectwem czeladniczym lub mistrzowskim w zawodzie pokrewnym operator urządzeń przemysłu szklarskiego, uzyskanym w ramach rzemieślniczego przygotowania zawodowego, po spełnieniu wymagań formalnych i zdaniu egzaminu organizowanego przez Izby Rzemieślnicze.

Cenione jest również posiadanie:

- suplementu Europass (w języku polskim i angielskim), wydawanego na prośbę zainteresowanego przez Izby Rzemieślnicze oraz Okręgowe Komisje Egzaminacyjne,
- udokumentowanego doświadczenia zawodowego w zakresie ręcznego polerowania wyrobów ze szkła ołowiowego (kryształów).

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu.

2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji

Możliwości rozwoju zawodowego i awansu

Nowo zatrudniony pracownik bez doświadczenia w zawodzie **ręczny polerowacz szkła** zaczyna pracę na stanowisku pomocnika. Następnie może awansować na stanowisko samodzielnego ręcznego polerowacza szkła, a później brygadzysty, mistrza lub kierownika – warunkiem jest podnoszenie wykształcenia i/lub zdobywanie doświadczenia zawodowego.

Ręczny polerowacz szkła jako samodzielny pracownik posiada możliwość wykonywania pracy bez nadzoru technicznego. Jako brygadzysta, mistrz lub kierownik w zakładzie produkcyjnym może nadzorować pracę innych ręcznych polerowaczy szkła.

Istnieje możliwość dalszego rozwoju zawodowego poprzez:

- uczestniczenie w specjalistycznych kursach i szkoleniach organizowanych w przedsiębiorstwie lub w wyspecjalizowanych ośrodkach szkoleniowych,
- rozszerzenie swoich kompetencji zawodowych poprzez podejmowanie kształcenia i/lub szkolenia w zawodach pokrewnych.

Dla absolwentów branżowej szkoły I stopnia w zawodzie operator urządzeń przemysłu szklarskiego istnieje możliwość rozwoju zawodowego w ramach kształcenia w branżowej szkole II stopnia oraz w technikum w zawodzie pokrewnym technik technologii szkła, z wyodrębnioną kwalifikacją: AU.49 Organizacja procesów wytwarzania wyrobów ze szkła.

Możliwości potwierdzania kompetencji

Obecnie (2019 r.) w zawodzie **ręczny polerowacz szkła** nie ma możliwości potwierdzania kompetencji zawodowych w edukacji formalnej i pozaformalnej.

Możliwe jest potwierdzanie kompetencji przydatnej do wykonywania zawodu **ręczny polerowacz szkła** poprzez:

- przystąpienie do egzaminu przed Okręgową Komisją Egzaminacyjną, potwierdzającego kwalifikację AU.05 Wytwarzanie wyrobów ze szkła, właściwą dla zawodu szkolnego (pokrewnego) operator urządzeń przemysłu szklarskiego, także w trybie eksternistycznym,
- przystąpienie do egzaminu czeladniczego lub mistrzowskiego przed Izbą Rzemieślniczą w zawodzie pokrewnym operator urządzeń przemysłu szklarskiego.

Do egzaminu czeladniczego i rzemieślniczego mogą przystępować zarówno absolwenci nauki zawodu u rzemieślnika, jak również osoby, które nabyły kompetencje poprzez doświadczenie w pracy.

Więcej informacji można uzyskać w Bazie Usług Rozwojowych <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl> oraz Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

2.7. Zawody pokrewne

Osoba zatrudniona w zawodzie **ręczny polerowacz szkła** może rozszerzać swoje kompetencje zawodowe w zawodach pokrewnych:

Nazwa zawodu pokrewnego zgodnie z Klasyfikacją zawodów i specjalności	Kod zawodu
Technik technologii szkła ⁵	311925
Sortowacz-brakarz szkła	731505
Szlifierz-polerowacz szkła optycznego	731506
Szlifierz szkła gospodarczego i technicznego	731507
Szlifierz szkła płaskiego	731508
Operator urządzeń przemysłu szklarskiego ⁵	818116

3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE

3.1. Zadania zawodowe

Pracownik w zawodzie **ręczny polerowacz szkła** wykonuje różnorodne zadania, do których należą w szczególności:

- Z1 Przygotowywanie materiałów oraz narzędzi i urządzeń do ręcznego polerowania wyrobów ze szkła ołowiowego.
- Z2 Wykończanie wyrobów ze szkła ołowiowego poprzez polerowanie ręczne.
- Z3 Ocenianie jakości wypolerowania wyrobów ze szkła ołowiowego.

3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Ręczne polerowanie wyrobów ze szkła ołowiowego

Kompetencja zawodowa Kz1: Ręczne polerowanie wyrobów ze szkła ołowiowego obejmuje zestaw zadań zawodowych Z1, Z2, Z3, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z1 Przygotowywanie materiałów oraz narzędzi i urządzeń do ręcznego polerowania wyrobów ze szkła ołowiowego	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> Rodzaje tarcz polerskich i ich zastosowanie; Rodzaje proszków polerskich i ich zastosowanie; Zasady przygotowania past i zawiesin polerskich; Narzędzia i urządzenia do ręcznego polerowania wyrobów ze szkła ołowiowego; Najczęściej występujące drobne usterki narzędzi i urządzeń do ręcznego polerowania wyrobów ze szkła ołowiowego oraz sposoby ich naprawiania. 	<ul style="list-style-type: none"> Rozróżniać i dobierać tarcze polerskie w zależności od rodzaju i przeznaczenia polerowanych wyrobów ze szkła ołowiowego; Rozróżniać i dobierać odpowiedni rodzaj proszku polerskiego w zależności od rodzaju i przeznaczenia polerowanych wyrobów ze szkła ołowiowego; Przygotowywać pasty i zawiesiny polerskie; Rozróżniać i dobierać narzędzia i urządzenia do ręcznego polerowania wyrobów ze szkła ołowiowego; Naprawiać najczęściej występujące drobne usterki narzędzi i urządzeń do ręcznego polerowania wyrobów ze szkła ołowiowego.

Z2 Wykończanie wyrobów ze szkła ołowiowego poprzez polerowanie ręczne	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> Sposoby obsługi narzędzi i urządzeń do ręcznego polerowania wyrobów ze szkła ołowiowego; Zasady doboru i regulowania szybkości liniowej obrotu tarcz polerskich w zależności od ich średnicy i szybkości obrotów wrzeciona warsztatu polerskiego; Techniki i metody wykończania wyrobów ze szkła ołowiowego poprzez polerowanie ręczne; Zasady BHP, ppoż. i ochrony środowiska obowiązujące na stanowisku pracy. 	<ul style="list-style-type: none"> Obsługiwać narzędzia i urządzenia do ręcznego polerowania wyrobów ze szkła ołowiowego z zachowaniem zasad BHP, ppoż. i ochrony środowiska; Dobierać i regulować szybkość liniową obrotu tarcz polerskich w zależności od ich średnicy i szybkości obrotów wrzeciona warsztatu polerskiego; Polerować ręcznie wyroby ze szkła ołowiowego z zastosowaniem technik i metod dobranych odpowiednio do rodzaju polerowanego szkła i zamierzonego końcowego efektu polerowania, z zachowaniem zasad BHP, ppoż. i ochrony środowiska.

Z3 Ocenianie jakości wypolerowania wyrobów ze szkła ołowiowego	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> Znaczenie wad pozostałych po polerowaniu chemicznym i zasady ich eliminowania; Błędy możliwe do popełnienia w procesie ręcznego polerowania wyrobów ze szkła ołowiowego i sposoby ich unikania oraz eliminowania; 	<ul style="list-style-type: none"> Rozróżniać i eliminować wady pozostałe po polerowaniu chemicznym; Unikać i eliminować błędy w procesie ręcznego polerowania wyrobów ze szkła ołowiowego; Oceniać jakość wypolerowanych wyrobów ze szkła ołowiowego zgodnie z normami

<ul style="list-style-type: none"> Wewnątrzzakładowe i ogólnie obowiązujące normy i standardy w procesie oceny jakości polerowania wyrobów ze szkła ołowiowego. 	i standardami obowiązującymi ogólnie oraz wewnątrz zakładu produkcyjnego.
--	---

3.3. Kompetencje społeczne

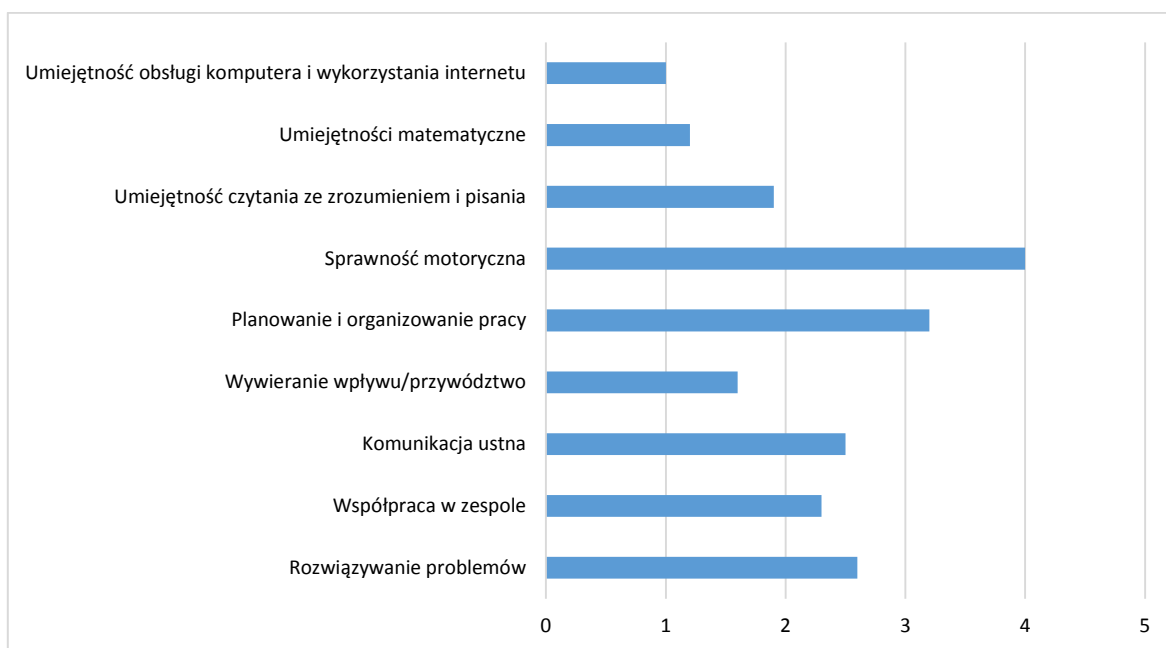
Pracownik w zawodzie **ręczny polerowacz szkła** powinien posiadać kompetencje społeczne niezbędne do prawidłowego i skutecznego wykonywania zadań zawodowych.

W szczególności pracownik jest gotów do:

- Ponoszenia odpowiedzialności za skutki swoich działań w zakresie ręcznego polerowania szkła.
- Wykonywania swoich obowiązków zawodowych z należytą ostrożnością, starannością i dbałością o efekt końcowy.
- Dbania o bezpieczeństwo i zdrowie własne oraz pozostałych osób pracujących w zorganizowanych warunkach zakładu produkcji wyrobów ze szkła.
- Dzielenia się swoją wiedzą z mniej doświadczonymi współpracownikami.
- Zachowania zasad kultury osobistej w kontaktach ze współpracownikami.
- Rozwijania swojej wiedzy i doskonalenia umiejętności zawodowych w zakresie obróbki szkła.

3.4. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu

Pracownik powinien posiadać zdolność właściwego wykonywania zadań zawodowych i predyspozycje do rozwoju zawodowego. Dlatego wymaga się od niego odpowiednich kompetencji kluczowych. Zostały one zilustrowane w formie profilu (rys. 1) ukazującego wagę kompetencji kluczowych dla zawodu **ręczny polerowacz szkła**.

Rys. 1. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu **ręczny polerowacz szkła**.

Uwaga:

Wykaz kompetencji kluczowych opracowano na podstawie wykazu stosowanego w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – projekt PIAAC (OECD).

3.5. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji

Kompetencje zawodowe pracownika w zawodzie **ręczny polerowacz szkła** nawiązują do opisów poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Opis zawodu, zadań zawodowych i wymagań kompetencyjnych może stanowić materiał informacyjny dla przygotowania (lub aktualizacji) opisów kwalifikacji wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK). Więcej informacji:

- Zintegrowany System Kwalifikacji: <https://www.kwalifikacje.gov.pl>
- Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji: <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO

4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie

Ręczny polerowacz szkła może znaleźć zatrudnienie w zakładach zajmujących się produkcją (huty szkła) i obróbką (zakłady przetwórcze) wyrobów ze szkła. Zakłady te mogą specjalizować się:

- wyłącznie w produkcji lub obróbce wyrobów ze szkła ołowiowego (kryształów): kieliszków, szklanek, pater, talerzy, karafek, dzbanków, mis i innych; takie wyroby mogą być przeznaczone do celów dekoracyjnych bądź użytkowych,
- w produkcji lub obróbce wyrobów ze szkła różnego rodzaju, w tym również szkła ołowiowego.

Ręczny polerowacz szkła może znaleźć pracę również w niewielkich zakładach rzemieślniczych, zajmujących się produkcją kryształów na zamówienie, w niewielkich seriach.

Obecnie (2019 r.) liczba ofert pracy w zawodzie **ręczny polerowacz szkła** jest zbliżona do liczby osób chętnych do podjęcia zatrudnienia. W skali całego kraju utrzymuje się na stałym poziomie.

WAŻNE:

Zachęcamy do sprawdzenia dostępnych ofert pracy w **Centralnej Bazie Ofert Pracy:**

<http://oferty.praca.gov.pl>

Natomiast aktualizacje informacji o możliwościach zatrudnienia w zawodzie, przyszłe zapotrzebowanie na dany zawód na rynku pracy oraz dodatkowe informacje można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.03.2019]:

Ranking (monitoring) zawodów deficytowych i nadwyżkowych:

<http://mz.praca.gov.pl>

<https://www.gov.pl/web/rodzina/zawody-deficytowe-zrownowazone-i-nadwyzkowe>

Barometr zawodów: <https://barometr.zawodow.pl>

Wojewódzkie obserwatoria rynku pracy:

Mazowieckie – <http://obserwatorium.mazowsze.pl>

Małopolskie – <https://www.obserwatorium.malopolska.pl>

Lubelskie – <http://lorp.wup.lublin.pl>

Regionalne Obserwatorium Rynku Pracy w Łodzi – <http://obserwatorium.wup.lodz.pl>

Pomorskie – <http://www.porp.pl>

Opolskie – <http://www.obserwatorium.opole.pl>

Wielkopolskie – <http://www.obserwatorium.wup.poznan.pl>

Zachodniopomorskie – <https://www.wup.pl/pl/dla-instytucji/zachodniopomorskie-obserwatorium-ryнку-pracy>

Podlaskie – <http://www.obserwatorium.up.podlasie.pl>

Zielona Linia. Centrum Informacyjne Służb Zatrudnienia:

<http://zielonalinia.gov.pl>

Portal Prognozowanie Zatrudnienia:

www.prognozowaniezatrudnienia.pl

Portal EU Skills Panorama:

<http://skillspanorama.cedefop.europa.eu/en>

Europejski portal mobilności zawodowej EURES:

<https://eures.praca.gov.pl>

<https://ec.europa.eu/eures/public/pl/homepage>

4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu

Kształcenie

Obecnie (2019 r.) w ramach systemu kształcenia zawodowego w Polsce nie przygotowuje się kandydatów do pracy w zawodzie **ręczny polerowacz szkła**, ale osoba zainteresowana podjęciem pracy w tym zawodzie może:

- ukończyć branżową szkołę I stopnia w zawodzie pokrewnym operator urządzeń przemysłu szklarskiego,
- ukończyć kwalifikacyjny kurs zawodowy w zakresie kwalifikacji AU.05 Wytwarzanie wyrobów ze szkła, właściwej dla zawodu szkolnego operator urządzeń przemysłu szklarskiego,
- zdobyć tytuł czeladnika, a następnie dyplom mistrza w zawodzie pokrewnym operator urządzeń przemysłu szklarskiego, nadawane w ramach rzemieślniczego przygotowania zawodowego, po zdaniu egzaminu organizowanego przez Izby Rzemieślnicze.

Kwalifikacyjne kursy zawodowe (dla dorosłych) oferują:

- publiczne szkoły prowadzące kształcenie zawodowe,
- niepubliczne szkoły posiadające uprawnienia szkół publicznych, prowadzące kształcenie zawodowe,
- publiczne i niepubliczne placówki kształcenia ustawicznego, placówki kształcenia praktycznego, ośrodki dokształcania i doskonalenia zawodowego,
- instytucje rynku pracy prowadzące działalność edukacyjno-szkoleniową,
- podmioty prowadzące działalność oświatową na podstawie ustawy Prawo przedsiębiorców.

Kwalifikacje wyodrębnione w zawodach szkolnictwa zawodowego potwierdzają (również w trybie eksternistycznym) Okręgowe Komisje Egzaminacyjne.

Osoby, które uzyskały kwalifikacje zawodowe w zawodzie pokrewnym operator urządzeń przemysłu szklarskiego, mają możliwość otrzymania również suplementu Europass (w języku polskim i angielskim), wydawanego na prośbę zainteresowanego przez Okręgowe Komisje Egzaminacyjne oraz Izby Rzemieślnicze (do dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe), co ma istotne znaczenie w przypadku poszukiwania pracy za granicą.

WAŻNE:

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 lutego 2019 r. w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego, które wchodzi w życie od 1 września 2019 r., ulegają zmianie dotychczasowe symbole kwalifikacji wyodrębnione w zawodach szkolnictwa zawodowego, na kody składające się z trzech wielkich liter. Wskazują one na przyporządkowanie do jednej z 32 branż, występujących w klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego. Zmianie uległy również nazwy niektórych z dotychczasowych kwalifikacji. Nowa regulacja umożliwia prowadzenie kształcenia na kwalifikacyjnych kursach zawodowych lub na kursach umiejętności zawodowych.

Szkolenie

Ręczny polerowacz szkła może doskonalić swoją wiedzę i umiejętności, biorąc udział w szkoleniach organizowanych przez:

- placówki kształcenia zawodowego – publiczne i niepubliczne,
- Izby Rzemieślnicze,
- prywatne firmy edukacyjne,
- zakłady doskonalenia zawodowego,
- przedsiębiorstwa specjalizujące się w przemyśle szklarskim (szkolenia głównie na potrzeby swoich pracowników i kandydatów do pracy).

Organizatorzy tych szkoleń poświadczają uzyskane przez uczestników kompetencje stosownymi certyfikatami lub zaświadczeniami.

Ręczny polerowacz szkła może również doskonalić swoją wiedzę i umiejętności samodzielnie, korzystając ze specjalistycznej literatury oraz czasopism branżowych.

WAŻNE:

Więcej informacji o instytucjach oferujących kształcenie, szkolenie i/lub walidację kompetencji w ramach zawodu można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.03.2019]:

Szkolnictwo wyższe:

www.wyberzstudia.nauka.gov.pl

Szkolnictwo zawodowe:

<https://www.ore.edu.pl/category/ksztalcenie-zawodowe-i-ustawiczne>

<http://doradztwo.ore.edu.pl/wyberam-zawod>

<https://zrp.pl>

Szkolenia zawodowe:

Rejestr Instytucji Szkoleniowych – <http://www.stor.praca.gov.pl/portal/#/ris>

Baza Usług Rozwojowych – <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl>

Inne źródła danych:

Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji – <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

Bilans Kapitału Ludzkiego – <https://bkl.parp.gov.pl>

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji – <http://www.frse.org.pl>, <http://europass.org.pl>

Learning Opportunities and Qualifications in Europe – <https://ec.europa.eu/ploteus>

4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów

Wynagrodzenie (2019 r.) osób pracujących w zawodzie **ręczny polerowacz szkła** wynosi przeciętnie około 3400 zł brutto miesięcznie w przeliczeniu na jeden etat.

Wysokość zarobków w tym zawodzie zależy między innymi od takich czynników, jak:

- wielkość i kapitał firmy,
- staż pracy pracownika,
- region zatrudnienia.

WAŻNE:

Zarobki osób wykonujących dany zawód/grupę zawodów są orientacyjne i mogą szybko stracić aktualność. Dlatego na bieżąco należy sprawdzać, jakie zarobki oferuje rynek pracy, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.03.2019]:

Wynagrodzenie w Polsce według danych GUS:

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-zatrudnieni-wynagrodzenia-koszty-pracy>

Przykładowe portale informujące o zarobkach:

<https://wynagrodzenia.pl/gus>

<https://wynagrodzenia.pl/kategoria/zarobki-na-stanowiskach-i-szczegolach>
<https://sedlak.pl/raporty-placowe>
<https://zarobki.pracuj.pl>
<https://www.forbes.pl/ogolnopolskie-badanie-wynagrodzen>
<https://www.kariera.pl/wynagrodzenia>

4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie

W zawodzie **ręczny polerowacz szkła** możliwe jest zatrudnienie osób z niepełnosprawnością.

Warunkiem niezbędnym jest identyfikacja indywidualnych barier, dostosowanie technicznych i organizacyjnych warunków środowiska oraz stanowiska pracy do potrzeb zatrudnienia osób:

- z niewielką dysfunkcją kończyn dolnych (05-R), która nie wyklucza stania i chodzenia,
- z niewielką dysfunkcją narządu wzroku (04-O), którą można skorygować szklami korekcyjnymi lub soczewkami kontaktowymi,
- słabo słyszących (03-L), jeżeli ich niepełnosprawność można skorygować za pomocą aparatów słuchowych w stopniu umożliwiającym komunikację werbalną.

WAŻNE:

Decyzja o zatrudnieniu osoby z jakimkolwiek rodzajem niepełnosprawności może być podjęta wyłącznie po indywidualnej konsultacji z lekarzem medycyny pracy.

5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)

Europejska klasyfikacja umiejętności/kompetencji, kwalifikacji i zawodów (European Skills/Competences, Qualifications and Occupations – ESCO) jest narzędziem łączącym rynek edukacji z rynkiem pracy. ESCO jest częścią strategii „Europa 2020”. W klasyfikacji określono i uszeregowano umiejętności, kompetencje, kwalifikacje i zawody istotne dla unijnego rynku pracy oraz kształcenia i szkolenia. Tworzenie europejskiego rynku pracy, a w przyszłości wspólnego obszaru kształcenia ustawicznego wymaga, aby zdobywane przez jednostki umiejętności oraz kwalifikacje były zrozumiałe oraz łatwo porównywalne między krajami, a także – by promowały mobilność wśród pracowników.

Obecnie (2019 r.) klasyfikacja ESCO jest dostępna w 27 językach (w 24 językach UE, islandzkim, norweskim i arabskim) za pośrednictwem platformy ESCO:

<https://ec.europa.eu/esco/portal/home>

Klasyfikacja ESCO została oparta na trzech filarach i pokazuje w sposób systematyczny relacje między nimi:

- **Zawody:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/occupation>
- **Umiejętności/Kompetencje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/skill>
- **Kwalifikacje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/qualification>

6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE

Podstawowe regulacje prawne:

Stan prawny na dzień: 31.03.2019 r.

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 996, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2153, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1265, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 22 marca 1989 r. o rzemiośle (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1267, z późn. zm.).

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej dnia 15 lutego 2019 r. w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego (Dz. U. poz. 316).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie (Dz. U. poz. 1663).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 marca 2017 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz. U. poz. 860, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 marca 2017 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. poz. 622, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 stycznia 2017 r. w sprawie egzaminu czeladniczego, egzaminu mistrzowskiego oraz egzaminu sprawdzającego, przeprowadzanych przez komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych (Dz. U. poz. 89, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji o charakterze zawodowym – poziomy 1–8 (Dz. U. poz. 537).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 227).
- Obwieszczenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 marca 2019 r. w sprawie prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy (M.P. poz. 276).

Literatura branżowa:

- Ciecińska M. (i in.): Technologia szkła. Właściwości fizykochemiczne. Metody badań. Cz. 1. Polskie Towarzystwo Ceramiczne, Kraków 2002.
- Ciecińska M. (i in.): Technologia szkła. Właściwości fizykochemiczne. Metody badań. Cz. 2. Polskie Towarzystwo Ceramiczne, Kraków 2012.
- Ziemia B.: Przemysł szklarski na progu XXI wieku. „Szkło i ceramika” nr 4, 2001.

Zasoby internetowe [dostęp: 31.03.2019]:

- Barometr zawodów 2019. Raport podsumowujący badania w Polsce: https://barometrzwodow.pl/userfiles/Barometr/2019/raport_ogolnopolski_pl.pdf
- Baza danych standardów kwalifikacji/kompetencji zawodowych i modułowych programów szkoleń: <ftp://kwalifikacje.praca.gov.pl>
- Informator dotyczący egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie operator urządzeń przemysłu szklarskiego: https://cke.gov.pl/images/_EGZAMIN_ZAWODOWY/informatory/formula_2017/818116.pdf
- Portal Asystent BHP: <https://asystentbhp.pl>
- Projekt Zintegrowany System Kwalifikacji: <http://kwalifikacje.edu.pl>
- Standardy orzecznictwa lekarskiego ZUS: <http://www.zus.pl/lekarze/publikacje/standardy-orzecznictwa-lekarskiego-zus>
- Wyszukiwarka opisów zawodów: <http://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/klasyfikacja-zawodow-i-specjalnosci/wyszukiwarka-opisow-zawodow>
- Związek Rzemiosła Polskiego. Wykaz standardów egzaminacyjnych: <https://zrp.pl/dzialalnosc-zrp/oswiata-zawodowa/egzaminy/standardy-egzaminacyjne/wykaz-standardow-egzaminacyjnych>

7. SŁOWNIK POJĘĆ

7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)

Nazwa pojęcia	Definicja pojęcia
Awans zawodowy	Wyróżnia się dwa podstawowe rodzaje awansu – pionowy oraz poziomy. Awans pionowy oznacza zmianę stanowiska na wyższe w hierarchii przedsiębiorstwa/organizacji oraz przyznanie wyższego wynagrodzenia i poszerzenie uprawnień, np. awans polegający na osiągnięciu wyższego stopnia wymagań formalnych w policji, w wojsku, mianowanie na wyższy stopień – awans nauczycielski. Awans poziomy oznacza zmianę stanowiska niepociągającą za sobą zmiany pozycji pracownika w hierarchii firmy, np. objęcie dodatkowego stanowiska przez pracownika, powierzenie nowych zadań, rozszerzenie uprawnień i zakresu podejmowanych decyzji.
Czynności zawodowe	Są to działania podejmowane w ramach zadania zawodowego i dające efekt w postaci realizacji celu przewidzianego w zadaniu zawodowym.
Edukacja formalna	Kształcenie realizowane przez publiczne i niepubliczne szkoły oraz inne podmioty systemu oświaty, uczelnie oraz inne podmioty systemu szkolnictwa wyższego w ramach programów, które prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych oraz kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych (zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym) albo kwalifikacje w zawodzie (zgodnie z przepisami oświatowymi).
Edukacja pozaformalna	Kształcenie i szkolenie realizowane w ramach programów, które nie prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych lub kwalifikacji właściwych dla edukacji formalnej.
Efekty uczenia się	Wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne nabyte w procesie uczenia się (w ramach edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne).
Europejskie Ramy Kwalifikacji (ERK)	Przyjęta w Unii Europejskiej struktura i opis poziomów kwalifikacji umożliwiające porównanie kwalifikacji uzyskiwanych w różnych państwach. W ERK wyróżniono 8 poziomów kwalifikacji opisywanych za pomocą efektów uczenia się (wiedza, umiejętności i kompetencje). ERK stanowi układ odniesienia do krajowych ram kwalifikacji, w tym do PRK.
Kody niepełnosprawności	Są symbolami rodzaju schorzenia, które ma decydujący wpływ na to, do jakich prac osoba niepełnosprawna może być kierowana, a do jakich nie powinna ze względu na jej zdrowie i skuteczność pracy na danym stanowisku. Podstawowe kody niepełnosprawności: 01-U upośledzenie umysłowe, 02-P choroby psychiczne, 03-L zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu, 04-O choroby narządu wzroku, 05-R upośledzenie narządu ruchu, 06-E epilepsja, 07-S choroby układu oddechowego i krążenia, 08-T choroby układu pokarmowego, 09-M choroby układu moczowo-płciowego, 10-N choroby neurologiczne, 11-I inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego, 12-C całościowe zaburzenia rozwojowe.
Kompetencje społeczne	Jest to rozwinięta w toku uczenia się zdolność kształtowania własnego rozwoju oraz autonomicznego i odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu zawodowym i społecznym, z uwzględnieniem etycznego kontekstu własnego postępowania.
Kompetencje kluczowe	Są to kompetencje (połączenie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) integracji społecznej i zatrudnienia potrzebne w życiu zawodowym i pozazawodowym oraz do bycia aktywnym obywatelem. Na potrzeby opracowania informacji o zawodach wyróżniono 9 kompetencji, które zostały wybrane i pogrupowane ze zbioru 15 kompetencji kluczowych wyodrębnionych w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – Projekt PIAAC prowadzonym cyklicznie przez OECD.
Kompetencja zawodowa	Jest to układ wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do wykonywania, w ramach wydzielonego zakresu pracy w zawodzie zestawu zadań zawodowych. Posiadanie jednej lub kilku kompetencji zawodowych powinno umożliwić zatrudnienie na co najmniej jednym stanowisku pracy w zawodzie.

Kwalifikacja	Oznacza zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych nabytych w edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne, zgodnych z ustalonymi dla danej kwalifikacji wymaganiami, których osiągnięcie zostało sprawdzone w procesie walidacji oraz formalnie potwierdzone przez uprawniony podmiot certyfikujący. W Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji wyodrębniono 4 rodzaje kwalifikacji: pełne, częściowe, rynkowe i uregulowane.
Polska Rama Kwalifikacji (PRK)	Opis ośmiu wyodrębnionych w Polsce poziomów kwalifikacji odpowiadających odpowiednim poziomom Europejskich Ram Kwalifikacji sformułowany za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się dla kwalifikacji na poszczególnych poziomach ujętych w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.
Potwierdzanie kompetencji	Jest to proces polegający na sprawdzeniu, czy kompetencje wymagane dla danej kwalifikacji zostały osiągnięte. Terminy o podobnym znaczeniu: „walidacja”, „egzaminowanie”. Proces ten prowadzi do certyfikacji – wydania przez upoważnioną instytucję „dyplomu”, „świadectwa”, „certyfikatu”.
Sektorowa Rama Kwalifikacji (SRK)	Opis poziomów kwalifikacji funkcjonujących w danym sektorze lub branży; poziomy Sektorowych Ram Kwalifikacji odpowiadają odpowiednim poziomom Polskiej Ramy Kwalifikacji.
Sprawności sensomotoryczne	Są to sprawności związane z funkcjonowaniem narządów zmysłów (wzroku, słuchu, smaku, powonienia, dotyku) oraz narządu ruchu (sprawność rąk, precyzja ruchów rąk, sprawność nóg, koordynacja wzrokowo-ruchowa itp.).
Stanowisko pracy	Jest to miejsce pracy w strukturze organizacyjnej, np. przedsiębiorstwa, instytucji, organizacji, w ramach którego pracownik wykonuje zadania zawodowe stale lub okresowo. Do prawidłowego wykonywania zadań na danym stanowisku pracy konieczne jest posiadanie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych właściwych dla kompetencji zawodowych wyodrębnionych w zawodzie.
Tytuł zawodowy	Jest przyznawany osobie, która udowodniła, że posiada określony zasób wiedzy i umiejętności potrzebny do wykonywania danego zawodu. W niektórych grupach zawodowych (technicy, lekarze, rzemieślnicy) istnieją ustawowo zadekretowane nazwy i hierarchie tych tytułów, podczas gdy w innych nie ma takich systemów. Przykładowo tytuły zawodowe uzyskiwane w szkołach i placówkach oświaty to: robotnik wykwalifikowany i technik, w rzemiośle: uczeń, czeladnik, mistrz, w kulturze fizycznej: trener, instruktor, menedżer sportu.
Umiejętności	Jest to przyswojona w procesie uczenia się zdolność do wykonywania zadań i rozwiązywania problemów właściwych dla dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Uprawnienia zawodowe	Oznaczają posiadanie prawa do wykonywania czynności zawodowych (zawodu), do których dostęp jest ograniczony poprzez przepisy prawne przewidujące konieczność posiadania odpowiedniego wykształcenia, spełnienia wymagań kwalifikacyjnych lub innych dodatkowych wymagań.
Uczenie się nieformalne	Uzyskiwanie efektów uczenia się poprzez różnego rodzaju aktywność poza edukacją formalną i edukacją pozaformalną, w tym poprzez samouczenie się i doświadczenie uzyskane w pracy.
Walidacja	Oznacza sprawdzenie czy osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, niezależnie od sposobu uczenia się (edukacja formalna, pozaformalna i uczenie się nieformalne) tej osoby, osiągnęła wyodrębnioną część lub całość efektów uczenia się wymaganych dla tej kwalifikacji.
Wiedza	Jest to zbiór opisów obiektów i faktów, zasad, teorii oraz praktyk przyswojonych w procesie uczenia się, odnoszących się do dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Wykształcenie	Oznacza rezultat procesu kształcenia w zakresie ogólnym i specjalistycznym charakteryzowany na podstawie: <ul style="list-style-type: none"> – poziomu wykształcenia odpowiadającego poziomowi ukończonej szkoły (np. wykształcenie: podstawowe, gimnazjalne, ponadpodstawowe, ponadgimnazjalne, czeladnicze, policealne, wyższe (pierwszy, drugi i trzeci stopień), – profilu wykształcenia (ukończonej szkoły) lub dziedziny wykształcenia (kierunek lub kierunek i specjalność ukończonej szkoły wyższej lub wyższej szkoły zawodowej).
Zadanie zawodowe	Jest to logiczny wycinek lub etap pracy w ramach zawodu o wyraźnie określonym początku i końcu wykonywany na stanowisku pracy. Na zadanie zawodowe składa się układ czynności zawodowych powiązanych jednym celem, kończący się określonym wytworem, usługą lub istotną decyzją. W wyniku podziału pracy każdy zawód różni się wykonywanymi zadaniami, na które składają się czynności zawodowe.

Zawód	Jest to zbiór zadań zawodowych wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji i kompetencji (wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło utrzymania.
Zintegrowany System Kwalifikacji (ZSK)	Wyodrębniona część Krajowego Systemu Kwalifikacji, w której obowiązują określone w ustawie standardy opisywania kwalifikacji oraz przypisywania poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji, zasady włączania kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji i ich ewidencjonowania w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji (ZRK), a także zasady i standardy certyfikowania kwalifikacji oraz zapewniania jakości nadawania kwalifikacji. Informacje o ZSK są dostępne pod adresem: https://www.kwalifikacje.gov.pl
Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji (ZRK)	Rejestr publiczny prowadzony w systemie teleinformatycznym ewidencjonujący kwalifikacje włączone do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Informacje o ZRK są dostępne pod adresem: https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl

7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)

Lp.	Nazwa pojęcia	Definicja	Źródło
1	Cerowy	Wyrób wykonany z ceru lub zawierający cer, czyli pierwiastek chemiczny, srebrzystobiały metal.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://sjp.pwn.pl/doroszewski/cerowy;5416170.html [dostęp: 31.03.2019]
2	Filc	Wyrób włókienniczy otrzymywany z włókien (wełny, sierści, niekiedy z domieszką bawełny lub włókien wiskozowych) poddanych spłśnieniu (zagęszczaniu struktury włókien).	https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/filc;3900837.html [dostęp: 31.03.2019]
3	Karafka	Ozdobna szklana butelka przeznaczona do przechowywania trunków.	https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/karafka;3920217.html [dostęp: 31.03.2019]
4	Korek	Materiał otrzymywany z tkanki wtórnej (kory) okrywającej starsze łodygi i pnie dębu korkowego.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/korek;3925756.html [dostęp: 31.03.2019]
5	Pasta polerska	Półpłynna masa będąca mieszaniną drobnoziarnistego miękkiego materiału ściernego (proszku polerskiego) oraz substancji wiążących o konsystencji stałej, półciekłej lub ciekłej.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/pasta-polerska;3954865.html [dostęp: 31.03.2019]
6	Patera	Silnie spłaszczona misa z krótkim uchwytem lub nóżką, zwykle bogato zdobiona.	https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/patera;3954989.html [dostęp: 31.03.2019]
7	Polerka	Obrabiarka skrawająca (rodzaj szlifierki) do polerowania za pomocą past lub emulsji polerskich nakładanych np. na tarcze (polerka tarczowa) lub taśmy polerskie (polerka taśmowa).	https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/polerka;3959359.html [dostęp: 31.03.2019]
8	Polerowanie	Proces stopniowego wygładzania mikronierówności powierzchni szkła. Wyodrębnia się różne metody polerowania: mechaniczne, mechaniczno-chemiczne, chemiczne, jonowe lub termiczne.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://zto.mchtr.pw.edu.pl/download/152.pdf [dostęp: 31.03.2019]

9	Polerowanie chemiczne	Polerowanie przez rozpuszczanie wierzchołków mikronierówności (wgłębienia prawie nie ulegają zmianie) przez zanurzenie w odpowiednich kąpielach (roztworach kwasów).	https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/polerowanie-chemiczne;3959361.html [dostęp: 31.03.2019]
10	Proszek polerski	Substancja posiadająca postać drobnziarnistego proszku przeznaczona do polerowania powierzchni. Proszek polerski zazwyczaj stosowany jest w postaci pasty lub zawiesiny. Do polerowania szkła stosuje się między innymi proszek tlenku ceru i tlenku żelaza (róż polerski).	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://www.swiat-szkla.pl/aktualnoci/234-wydanie-112012/6866-blask-krysztau.html [dostęp: 31.03.2019]
11	Szko ołowiowe	Szko odznaczające się dużym współczynnikiem załamania światła, pięknym połyskiem i dużą gęstością. Produkowane jest z masy szklanej zawierającej znaczne ilości tlenku ołowiu.	https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/szko-krysztalowe;3928032.html [dostęp: 31.03.2019]
12	Tarcza polerska	Ruchomy element polerki mający postać dysku z miękką wykładziną wykonaną z filcu, korka, drewna, gumy, gąbki syntetycznej itp. Poruszając się ruchem obrotowym lub oscylacyjnym, powoduje wyrównanie mikronierówności powierzchni szkła. Efektywność pracy tarczy polerskiej zwiększa się przez nakładanie na nią past i zawiesin polerskich podczas procesu polerowania.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/polerka;3959359.html [dostęp: 31.03.2019]
13	Zawiesina polerska	Zawiesina proszku polerskiego w ciekłym rozpuszczalniku.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://www.swiat-szkla.pl/kontakt/6866-blask-krysztau.html [dostęp: 31.03.2019]
14	Żłobina	Ozdobne wgłębienie na powierzchni wytworu ze szkła ołowiowego.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://www.swiat-szkla.pl/kontakt/6866-blask-krysztau.html [dostęp: 31.03.2019]

ZASTOSOWANIE INFORMACJI O ZAWODACH

Wsparcie dla pracowników i klientów instytucji rynku pracy w zakresie:

- skutecznego podejmowania decyzji dotyczących wyboru zawodu, pracy/zatrudnienia,
- nabywania nowych lub rozszerzania już posiadanych kompetencji zawodowych,
- zmiany kwalifikacji zawodowych zgodnie z potrzebami rynku pracy,
- dopasowywania treści szkoleń kontraktowanych przez urzędy pracy do potrzeb rynku pracy.

Wsparcie dla różnych grup interesariuszy w zakresie:

- poradnictwa i doradztwa zawodowego,
- tworzenia i aktualizacji ofert szkoleniowych dla rynku pracy,
- dostosowania oferty kształcenia zawodowego do wymagań rynku pracy,
- tworzenia i aktualizacji opisów stanowisk pracy,
- przygotowania lub aktualizacji opisu kwalifikacji rynkowych wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.